

JAARPLANNING 2020

EXPOO maakt jaarlijks een jaarplanning op.

Onze decretale opdrachten, signalen uit het werkveld, vragen van beleid en analyse van maatschappelijke trends zijn alle elementen om een eerste voorstel voor jaarplan op te maken.

Dit voorstel leggen we voor en bespreken we met betrokken teams en themaverantwoordelijken in Opgroeien, de reflectiegroep en EXPOOL.

Het definitieve plan en begroting wordt voorgelegd op het managementcomité.

Daarna wordt definitieve versie gecommuniceerd op de website expoo.be.

De jaarplanning wordt in de loop van het jaar in het EXPOO-team verder geconcretiseerd in acties en projecten.

De verantwoordelijkheid voor de kwalitatieve uitwerking van diverse projecten wordt in het team verdeeld op basis van talenten en interesse van de teamleden.

Per kwartaal is er een gezamenlijk opvolgmoment.

Doorgaans worden projecten in partnerschap met collega's Opgroeien en/of externe partners uitgevoerd.

De projecten, acties, ... structureerden we volgens onze 2 hoofdopdrachten zijnde

- het verzamelen, verrijken en verspreiden van kennis en knowhow inzake opvoeden, opvoedings- en gezinsondersteuning en de leefomgeving van kinderen en jongeren
- het praktisch ondersteunen van het brede werkveld met methoden, technieken en instrumenten.

1. Ouderschap, opvoedings- en gezinsondersteuning

EXPOO verzamelt, verrijkt en verspreidt info en kennis over opvoeden, ouderschap, opvoedings- en gezinsondersteuning en de leefomgeving van kinderen en jongeren.

We focussen hierbij op:

1.1. Transitie naar ouderschap (en de eerste 1000 dagen)

- **Opmaak draaiboek voor prenataal groepsaanbod**
In samenwerking met de Expertisecentra Kraamzorg wordt het draaiboek prenataal groepsaanbod in 2020 inhoudelijk gefinaliseerd en gepubliceerd.
Vervolgens wordt het draaiboek bekend gemaakt bijv. aan actoren in perinatale netwerken Huizen van het Kind.
In samenwerking met de ECK's wordt er jaarlijks een train-de trainers georganiseerd om dit prenataal groepsaanbod in Vlaanderen en Brussel te implementeren
Partners: ECK, Kind en Gezin
- **Proeftuin ouderteam.nu**
Begin 2020 wordt de proeftuin geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden eventueel verdere acties bepaald.
Partners: ECK, Kind en Gezin
- **Recurrente werking**
 - o Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur en praktijk, deelname onderzoeksgroepen) en kennis delen door middel van een geactualiseerde themapagina's
 - o Virtueel netwerk faciliteren (basecamp)
 - o Deelname aan interne en externe project- en onderzoeksgroepen
 - OP Opgroeien: project 5.1. geïntegreerd zorgtraject

- Preconceptueel project Opgroeien: Gehechtheid
- Onderzoeksgroep: veerkracht tijdens en tot 2 jaar na de zwangerschap (steunpunt WVG Bea Vandenbergh)

Verantwoordelijke voor prenataal ouderschap en de 1000 eerste dagen: Kirsten De Saeger

1.2. Ouders van jongeren

- **De in 2018/2019 ontwikkelde methodieken borgen en verder implementeren.** We zoeken daarvoor partners in de Huizen van het Kind, vormingsorganisaties en in het onderwijs/CLB
 - Project: Methodiek en groepsaanbod 'Waakzaam zorgen voor tieners' (nieuwe autoriteit) borgen en verder implementeren
 - Project: Methodiek en groepsaanbod 'Eerste hulp bij Emoties van pubers' (zelfdeterminatie theorie) borgen en verder implementeren
 - Project: Methodiek en groepsaanbod 'OO-10 stress' (Rots en Water) borgen en verder implementeren

Partners: Oplossingsgericht centrum (S. Bussens); UGent (vakgroep ontwikkelingspsychologie met M. Vansteenkiste, B. Soenens en E. Mabbe; vzw Kwadraat

- We zorgen **voor kwaliteitsvolle informatie** voor ouders van deze doelgroep via het verder ontwikkelen van de website Groeimee.be en signaleren de nood van ouders aan Gezinsbond/VCOK in functie van de organisatie van webinars (online lezingen) en via deelname aan redactie Botsing.

Verantwoordelijke voor Groeimee.be: Annelies Bergmans

- Recurrente werking

- Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van een geactualiseerde themapagina's
- Virtueel netwerk faciliteren
- Deelname aan interne en externe projectgroepen:
 - Werkgroep ouders van studenten (VAD)

Verantwoordelijke ouders van jongeren: Sofie Eerlings

1.3. Gezinstransities: scheiding

- We verzamelen kennis en goede voorbeelden rond **gezinstransities**: groeien naar ouderschap; transitie thuis kinderopvang school; ouders van jongeren.
- We zetten in het bijzonder in op het thema scheiding. We maken een **Themapagina XL** door het samenbrengen van inzichten uit de projecten conflictueuze scheidingen (CAW); Sparkles-Scheidingskoffer (Artevelde Hogeschool Gent) en project Odisee. Ook zoeken we partners om informatie over co-ouderschap en ouderschap in nieuw-samengestelde gezinnen uit te werken.

- Recurrente werking:

- Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur en praktijk, deelname onderzoeksgroepen) en kennis delen door middel van een geactualiseerde themapagina's
- Deelname aan interne en externe project- en onderzoeksgroepen

Verantwoordelijke voor thema scheiding en gezinstransities: Nele Travers

1.4. Online opvoedings- en gezinsondersteuning (nieuw)

- **Website Groeimee.be** verder uitbouwen
 - o We versterken de website met kwaliteitsvolle content. We brengen deze content via diverse formats en hebben aandacht voor de bekendmaking via diverse sociale media.
 - o In de verdere uitbouw wordt afgestemd met de acties merkenbeleid Opgroeien
 - o Samen met de Artevelde Hogeschool zetten we een praktijkonderzoek naar het inclusieve communicatie (toegankelijkheid voor alle doelgroepen) verder.
 - o Samen met het speedbootproject van het CKG Averbode onderzoeken we in hoeverre de website kan uitgroeien naar een interactief platform met verschillende modules voor gezinnen.
 - o We investeren in toepassingen voor professionals

Verantwoordelijke voor Groeimee.be: Annelies Bergmans

- We verzamelen en bundelen en ontsluiten waardevolle informatie en inzichten over online ondersteunen van gezinnen in de vorm van een Themapagina op expoo.be (voor professionals)
Partners: Online-hulp platform
- We verkennen waardevolle methodieken, programma's, modules, tools, apps...(bij andere sectoren, buitenland) met oog op implementatie in Vlaanderen.
Partners: Studenten KU Leuven in kader van bachelorproef; Online-hulp platform, Speedbootproject CKG, Arteveldehogeschool (Philippe Bocklandt), ..
- We starten een Labo online aanbod Huizen van het Kind
Samen met enkele Huizen van het Kind en partners onderzoeken we welk online aanbod voor gezinnen bijdraagt aan de doelstellingen van de Huizen van het Kind. We proefdraaien en leggen deze ervaringen vast in een draaiboek.
Partners:
- Deelname aan interne en externe project- en onderzoeksgroepen
 - OP Opgroeien: beleidslijn – project
 - Klankbordgroep apps
 - Intervisiegroep wachtlijstmodule CKG

Verantwoordelijke online opvoedings- en gezinsondersteuning: Sofie Eerlings

1.5. Ouderschap, opvoedings- en gezinsondersteuning (generiek)

- We inventariseren en beschrijven kwaliteitsvolle methodieken ouderschap, opvoedings en gezinsondersteuning en delen deze via de **databank Praktijkbeschrijvingen**.
 - o Ter aanvulling van de PBS Pedagogisch adviseren, updaten we de hulpmiddelen
 - o Nieuw: In 2020 starten we een praktijkbeschrijvingskring onderwijsondersteuning/huiswerkbegeleiding.
Verantwoordelijke: Ivan Pauwels en Nele Travers

- We verkennen de nood en interessante methodieken ivm intergenerationeel werken
Verantwoordelijke: Nele Travers
- We onderzoeken de nood en meerwaarde van een praktijkbeschrijving rond steunfiguren (buddywerkingen) en netwerkversterking
Verantwoordelijke: Nele Travers

Deze beschrijvingen gebeuren steeds in samenwerking met experts en werkveld (praktijkbeschrijvingskringen – methodiekontwikkelingskringen).
Er is tevens aandacht voor borging en communicatie

Verantwoordelijke voor databank praktijkbeschrijvingen: Nele Travers

- **Implementatie van laagdrempelige opvoedingsondersteuning in de Huizen van het**

Kind:

- In de roadmapprotoolbox wordt een waaier mogelijk aanbod en een stappenplan toegevoegd.
- Verdere actualisatie en implementatie van kwaliteitswijzer en andere reeds ontwikkelde tools (zoals hulpmiddelen ped adviseeren)
- De Huizen (waar geen aanbod vanuit een opvoedingswinkel is) kunnen beroep doen op EXPOO voor een kort implementatietraject opvoedingsondersteuning in hun Huis van het Kind.

Partners: Psychopedagogen, intersectorale medewerkers, opvoedingswinkels, ..
Verantwoordelijke: Nele Travers, Kirsten De Saeger, Ivan Pauwels, Sofie Eerlings

- **Recurrente werking**

- Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van een geactualiseerde themapagina's
- Virtueel netwerk faciliteren
- Deelname aan onderzoeksgroepen en interne werkgroepen agentschap Opgroeien
- Ingaan op ad hoc vragen zoals meewerken aan de Opvoedingsdag die UGent organiseert voor professionelen

Verantwoordelijke voor het thema opvoedingsondersteuning: Sofie Eerlings en Nele Travers

1.6. Spel en Ontmoeting (sociale cohesie)

- We organiseren op 5 mei een uitwisselingsdag voor medewerkers van Spel en Ontmoetingsplaatsen.
Verantwoordelijke: Nele Travers
- We verkennen de mogelijkheid van een internationaal PLA ISSA (jobshadowing) voor medewerkers in spel en ontmoetingsplaatsen de kans te geven hun werking te verdiepen.
Verantwoordelijke: Nele Travers

- Recurrente werking

- Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van geactualiseerde themapagina's.
- We zijn hierbij alert voor de mogelijkheden van S&O ouders van +6jarigen
- We herwerken de themapagina met inzichten over versterken van sociale cohesie
- Virtuele netwerken faciliteren
- Deelname onderzoeksgroepen:
 - Doctoraat UGEnt Melissa Dierckx

Verantwoordelijke voor het thema spel en ontmoeting, sociale cohesie : Kirsten De Saeger en Nele Travers

1.7. Week van de Opvoeding

In samenwerking met de Gezinsbond faciliteren we de jaarlijkse Week van de Opvoeding

- We maken een catalogus met inspirerend aanbod voor organisaties.
Deze catalogus is gebaseerd op het aanbod van de Gezinsbond en VCOK, samen met enkele vernieuwende formats (complimentariaat, Wim Schotsmans, Davy Nijs, Troubadours, Iedereen Leest)
 - We brengen het campagnebeeld tot leven via een stop-motion filmpje of videoclip/song met de Troubadours
 - We voorzien post-its als ondersteunend materiaal
- Partners: Gezinsbond, Jeugdhulp, Opgroeien, intersectorale medewerkers,..

Verantwoordelijke Week van de Opvoeding: Annelies Bergmans

2. Ondersteuning werkveld

2.1. Vraaggerichte ondersteuning van het werkveld

- In afstemming met Voorzieningenbeleid, onderhouden we contacten met de diverse aanbodsvormen/projecten en zetten uitwisselingsmomenten op vraag op.
- Voor en samen met de medewerkers van de aanbodsvorm mobiele begeleiding organiseren we op 10 maart een uitwisselingsdag met HomeStart Nederland

- Naar aanleiding van vragen van de Huizen van het Kind en van de intersectorale medewerkers/lokale teams capteren we signalen en bekijken we in het EXPOOteam wat en wie een eventuele ondersteuning kan bieden.

Verantwoordelijke: Nele Travers

2.2. Aanbieden van bijleermogelijkheden

- We bundelen bijleermogelijkheden in een kalender en bieden zelf fysieke vormingsmomenten/trainingen en online leermogelijkheden aan. Overzicht zie expoo.be
- (Nieuw) Inspelend op de noden van het werkveld plannen we een 4-tal expertmeetings over ouderschap en opvoedingsondersteuning. Als kanaal overwegen we webinar/podcast. Dit materiaal willen we vervolgens gebruiken om de bestaande online leermodule te herwerken (in 2021)

Partners: Academie en externe trainers/experten

Verantwoordelijke voor de bijleermogelijkheden: Sofie Eerlings

2.3. Organisatie van het jaarlijks EXPOO congres

We organiseren in december een congres voor professionals in het werkveld.

Partners: Academie, Congresteam en comité, partners

Verantwoordelijke: Nele Travers met voltallige EXPOOteam

2.4. Ondersteuning van de Huizen van het Kind (en andere lokale samenwerkingsverbanden)

EXPOO inspireert beleid en werkveld met kennis, inspirerende praktijken en tools om de samenwerkingsverbanden Huizen van het Kind als werkzame basisvoorzieningen te laten groeien.

Bij deze implementatie van de Huizen willen we in 2020 in het bijzonder focussen op procesmatige aspecten en tools; geïntegreerd werken; implementatie van aanbod ouderschap en opvoedingsondersteuning en tenslotte op de samenwerking met lokale besturen enerzijds (lokaal beleid) en andere sectoren (in functie van levensdomeinen) anderzijds

2.4.1. Inspiratiepakket

We finaliseren het inspiratiepakket over de Huizen van het Kind (= gedrukte magazine; webpagina en podcast) en voorzien – in samenwerking met VVSG - in elke provincie in maart een voorstellingsmoment en bezoekenronde. We hebben in het bijzonder aandacht voor de lokale mandatarissen.

Partners: VVSG, intersectorale medewerkers,

Verantwoordelijke inspiratiepakket: Kirsten De Saeger

2.4.2. Roadmap en toolbox

- We actualiseren de roadmaptoolbox (inhoudelijk, levensdomeinen en werkingsprincipes).
- We breiden de roadmaptoolbox uit met procestools **miv zelfevaluatie** (afstemmen met 7 stappen van Gezond Leven; impact en veranderingstheorie KBS; begeleidingstrajecten VBJK in Koala, buurtgerichte en projecten brede gezinsondersteuning...) zodat de Huizen van het

Kind en de ondersteuners meer handvatten hebben om hun Huis van het Kind door te ontwikkelen.

Verantwoordelijke roadmap en toolbox: Kirsten De Saeger
Verantwoordelijke project zelfevaluatie: Nele Travers

2.4.3. Geïntegreerd werken van lokale netwerken

- Vertrekkend van de inzichten uit literatuur en buitenlands onderzoek vertalen we inzichten naar handvatten geïntegreerd werken (VBJK internationaal – IAS) – en zorgen dat deze beschikbaar en bruikbaar zijn voor diverse lokalen netwerken
- Op vraag van het werkveld organiseren we een studiemoment aan de hand van de presentatie van Prof Paul Leseman op het EXPOO congres van 6 december 2019.
- Op basis van deze inzichten bepalen we samen met het werkveld de verdere noden. We denken aan een soort implementatiegroep en/of draaiboek nav concrete projecten.

Partners: VBJK, Tine Rommens(IAS)
Verantwoordelijke: Nele Travers

2.4.4. Samen met intersectorale medewerkers en partners continueren we gepaste ondersteuning voor alle Huizen van het Kind die dit willen – **recurrente werking**

- Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, buitenland, andere sectoren, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van een geactualiseerde webpagina
- Virtueel netwerk faciliteren
- Community of Practices coördinatoren centrumsteden continueren
- We zetten verder in op de Fold-Up meetings 2.0.
- We stimuleren bovenlokale netwerken en ondersteunen hierbij de intersectorale medewerkers.
- Op vraag van intersectorale medewerkers en netwerken ondersteunen we bij procesbegeleidingen en ontmoetingsmomenten.
 - o Op vraag van het regieteam Stad Antwerpen participeren we mee in een uitwissellevent voor de Huizen van het Kind

Verantwoordelijke: Nele Travers

2.4.5. We participeren in projecten getrokken door andere collega's vanuit de invalshoek implementatie Huizen van het Kind en lokale samenwerkingsverbanden

- Project verontrusting in de basisvoorzieningen. Productowner: Yasmin Van Wesel (*Medewerker EXPOO Ivan Pauwels*)
- Project inclusie in de basisvoorzieningen (*Medewerker EXPOO Nele Travers*)

- Koala. Productowner: Tine Rommens (*Medewerker EXPOO Nele Travers*)
- Buurtgerichte Netwerken. Productowner Katleen Govaert. (*Medewerker EXPOO Nele Travers*)
- Erasmusplus IAS project. Trekker: Tine Rommens. (*Medewerkers vanuit EXPOO: Nele Travers en Kirsten De Saeger*)
- Projecten Kinderopvang (Lokaal Loket en decreet vrije tijd). (*Medewerker vanuit EXPOO: Kirsten De Saeger*)

2.4.6. Generieke werkingsprincipes

Vanuit de ondersteuning van de Huizen van het Kind en op basis van signalen van de intersectorale medewerkers werken we – in samenwerking met partners – rond een aantal transversale thema's of werkzaamheidsprincipes

- Proportioneel universalisme
 - o Opvolgen van het thema (kennis verzamelen uit literatuur, buitenland, andere sectoren, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van een geactualiseerde webpagina – recurrente werking)
 - o We breiden de TP uit met de inzichten en voorbeelden vanuit het project Gezond Leven over gezondheidsongelijkheid.
 - o In navolging van het EXPOO congres en in afstemming met collega's en partners volgen we het thema kinderarmoede op (kennisverzamelen en delen)
 - o We denken mee in het preconceptueel project gezinscoaches.

Verantwoordelijke: Ivan Pauwels

- Participatie
 - o Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, buitenland, andere sectoren, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van geactualiseerde webpagina

Verantwoordelijke: Ivan Pauwels

- Cultuursensitief werken
 - o Thema opvolgen (kennis verzamelen uit literatuur, buitenland, andere sectoren, deelname onderzoeksgroepen en uit praktijk) en kennis delen door middel van nieuwe TP
 - o We nemen deel aan het project cultuursensitief werken in het Ondernemingsplan Opgroeien. Voor de verdere verankering van cultuursensitief werken in de Huizen van het Kind denken we onder meer aan de opmaak van een themapagina diversiteitscommunicatie; vormingstraject met OTA, ..

Verantwoordelijke: Nele Travers

